

PPS-oproep: Systeemomslag naar circulair gebruik van fossielvrije meststoffen

TKI Agri & Food

Annemarie Breukers
Adjunct-directeur

Wageningen, 17 februari 2025

Topsector
**Agri &
Food**

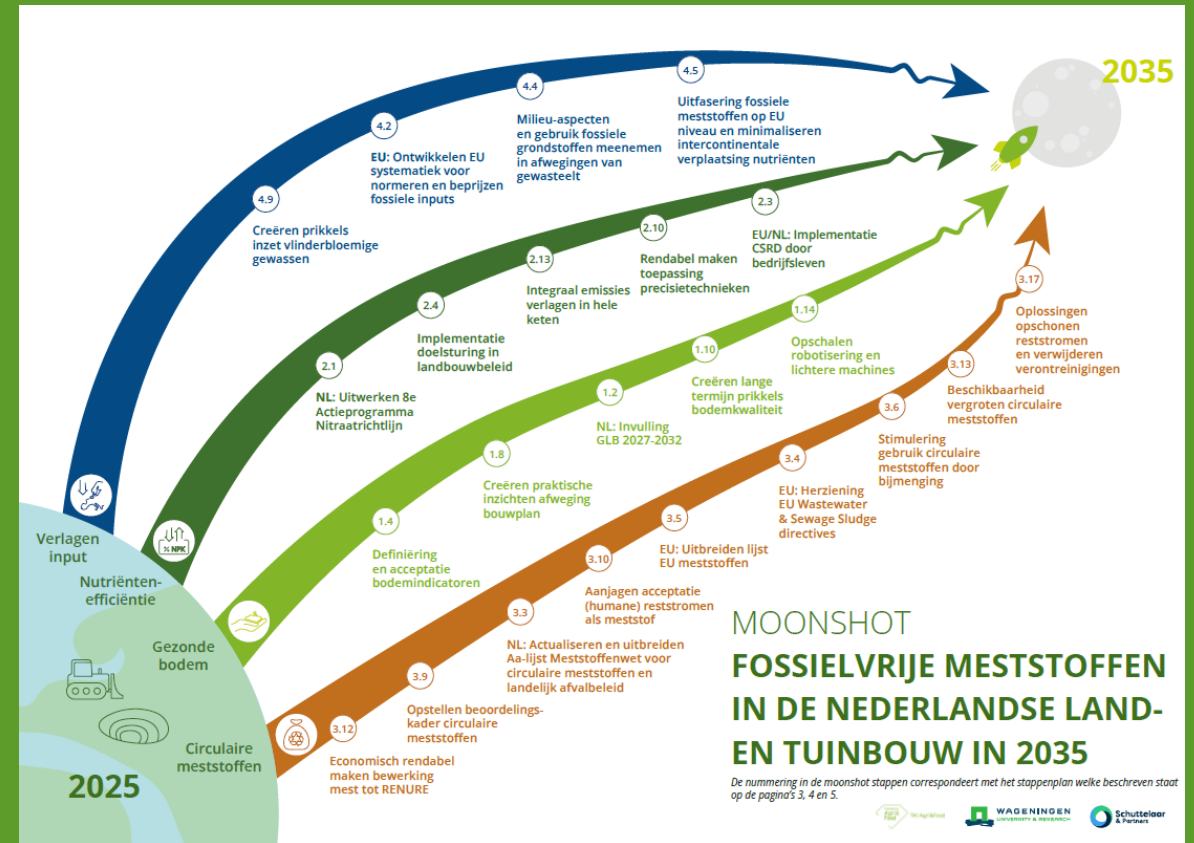

RELEVANTIE

- Klimaatopgave – CO2 footprint
- Milieu – nutriënten emissies
- Circulariteit – hernieuwbare grondstoffen
- Continuïteit – grondstofprijzen, strategische autonomie

INVESTERING

- + Inhoudelijke routekaart
 - + Brede betrokkenheid en commitment
 - + TKI A&F wil meer proactief stimuleren
- = Gerichte PPS-oproep

Route en Kansen kaart “fossielvrije meststoffen in de Nederlandse land- en tuinbouw in 2035 (Kager, Van Dijk et al., 2024)

KADERS

- Focus op systeeminnovatie in sector / keten
- Samenwerking => één voorstel, duo-trekkerschap
- Gedeeld eigenaarschap, inhoudelijk en financieel
- Administratieve en wettelijke kaders cf. reguliere PPS-oproep

‘The difficulty lies not so much in
developing new ideas as in escaping
from old ones.’

(John Keynes, 1883-1946)

PPS Systemomslag naar circulair gebruik van fossielvrije meststoffen

- proces
- inhoudelijke vraag
- voorwaarden

Clemens Stolk
Innova Connect

Topsector
**Agri&
Food**

PROCES

- November - december 2024: stakeholder consultatie
→ *belang van sociaal-economische component*
- Januari 2025: scoping tekst en procedure vastgesteld door TKI-bestuur
→ *scoping tekst gepubliceerd breed verspreid*
→ *twee organisaties voortouw in projectschets*
- 18 februari 2025: matchmaking bijeenkomst
- 30 april 2025: deadline uitgewerkt voorstel
→ *let op: deadlines besluitvorming cofinanciers*
→ *één voorstel*
- 28 mei 2025: besluit TKI-bestuur

INHOUDELIJKE VRAAG

Vijf sociaal-economische vragen centraal:

1. Omslag in het **gebruik in de teelt**
 2. Omslag in het **aanbod van meststoffen**
 3. Omslag in de **waardeketen**
 4. Circulariteit objectief **meten**
 5. **Randvoorwaarden** waaronder wetgeving
- + bijdragen aan nieuwe **visie** op landbouw

VOORWAARDEN COFINANCIERING

- TKI Agri & Food stelt EUR 750.000 beschikbaar
- Iedere euro van TKI Agri & Food moet gematched worden met minimaal één euro cofinanciering
- De cofinanciering mag deels geleverd worden *in kind*
- De cofinanciering mag deels afkomstig zijn van publieke organisaties (niet rijksoverheid)

REKENVOORBEELD

- 10 organisaties
- brengen elk jaarlijks 12.500 euro in cash in + 12.500 euro in kind
- bij elkaar over drie jaar EUR 750.000 euro
- TKI Agri & Food stelt EUR 750.000 beschikbaar

Vraagsturing circulaire fossielvrije meststoffen

Outline van een PPS-voorstel voor TKI Agri&Food

18 februari, Volkert Beekman en Romke Postma

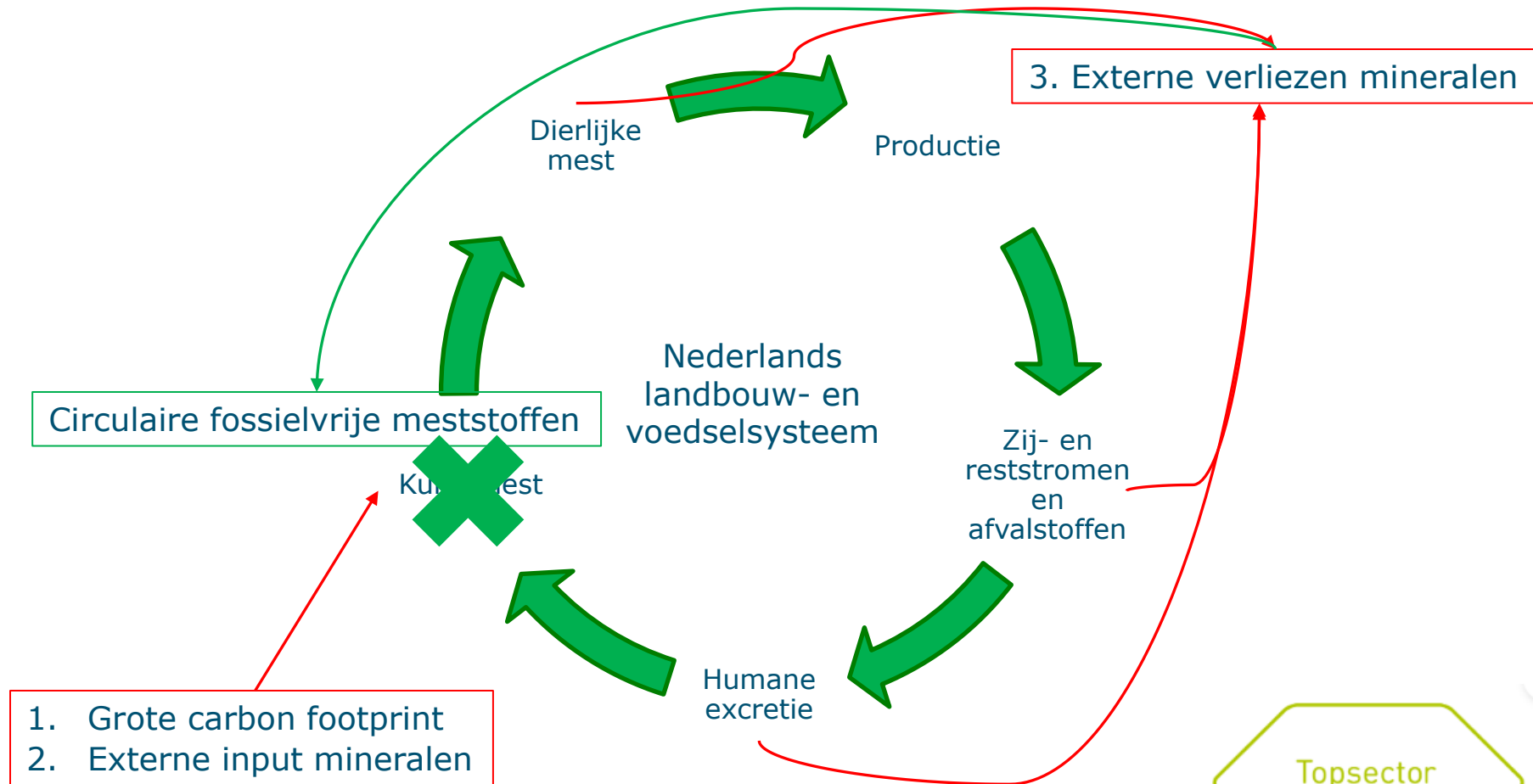

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

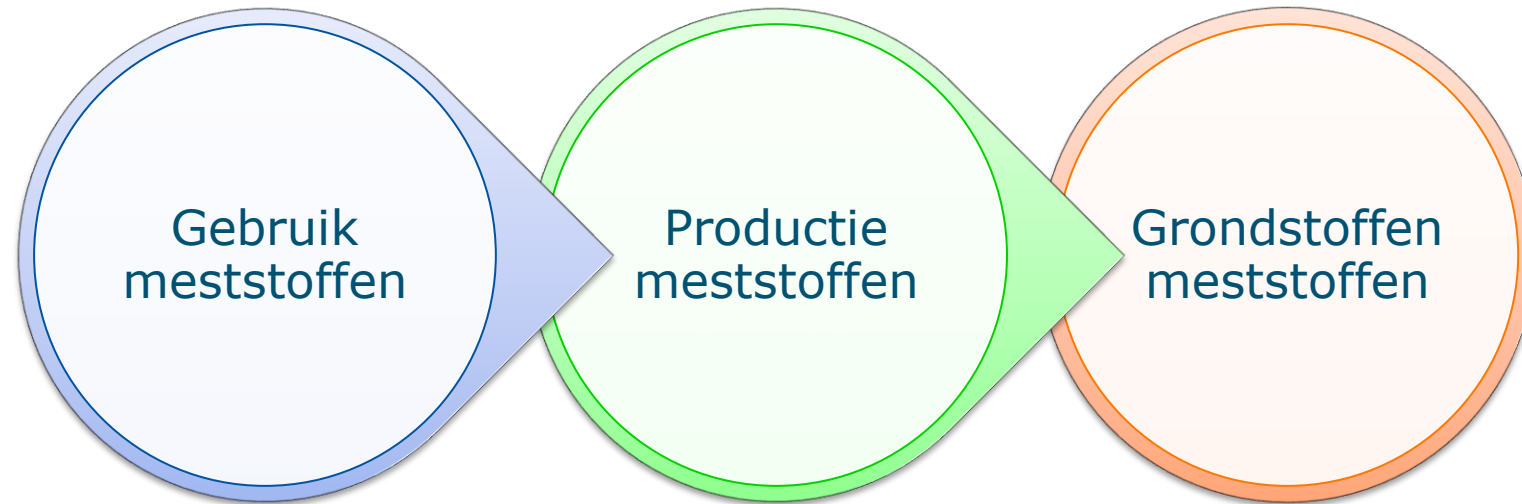
nmi
Soil for life

Topsector
**Agri&
Food**

Drie problemen – Eén oplossing

Circulaire fossielvrije meststoffen moeten voorzien in behoeften gebruikers

Welke behoeften hebben gebruikers van circulaire fossielvrije meststoffen (nu en in de toekomst) – Opstellen programma van eisen met gebruikers:

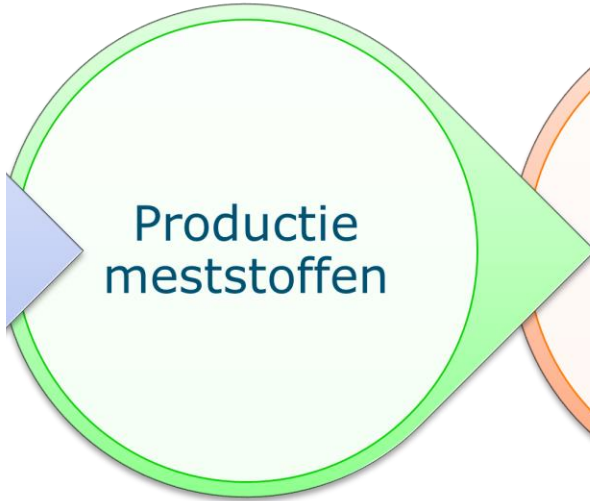
- Bekende, consistente en gewenste mineralensamenstelling
- Concurrerende prijs
- Handzame vorm
- Geen risico's op verontreinigingen
- Wettelijk toegestaan
- Kleinere carbon footprint
- Minder eindige grondstoffen
- Meer Nederlandse grondstoffen
- Enzovoorts

Vragen

- Welke behoeften van gebruikers zijn sturend voor producenten van meststoffen?
- Op welke behoeften van gebruikers kan gestuurd worden door zelfsturing, publieke-private afspraken of overheidsbeleid?

Partners

- BO Akkerbouw (penvoerder) en andere gebruikers
- WSER en andere sociaaleconomische onderzoekers
- NMI en andere natuurtechnische onderzoekers

Productie meststoffen

Welke productieprocessen kunnen voorzien in behoeften van gebruikers van circulaire fossielvrije meststoffen (nu en in de toekomst):

- Bestaande processen
- Aan te passen processen
- Nieuwe processen

Vragen

- Hoe kunnen vorm en samenstelling van meststoffen uitgelijnd worden met behoeften van gebruikers?
- Hoe kan gebruik van fossiele energie en emissie van broeikasgassen in productieprocessen verminderd worden?
- Hoe kan prijsvorming concurrerend gemaakt worden?
- Welke eisen stelt dit aan grondstoffen?

Partners

- Producenten van meststoffen
- NMI en andere natuurtechnische onderzoekers
- WSER en andere sociaaleconomische onderzoekers

Welke grondstoffen kunnen voorzien in behoeften van producenten van circulaire fossielvrije meststoffen (nu en in de toekomst):

- Dierlijke mest
- Zij- en reststromen en afvalstoffen
- Humane excretie

Grondstoffen
meststoffen

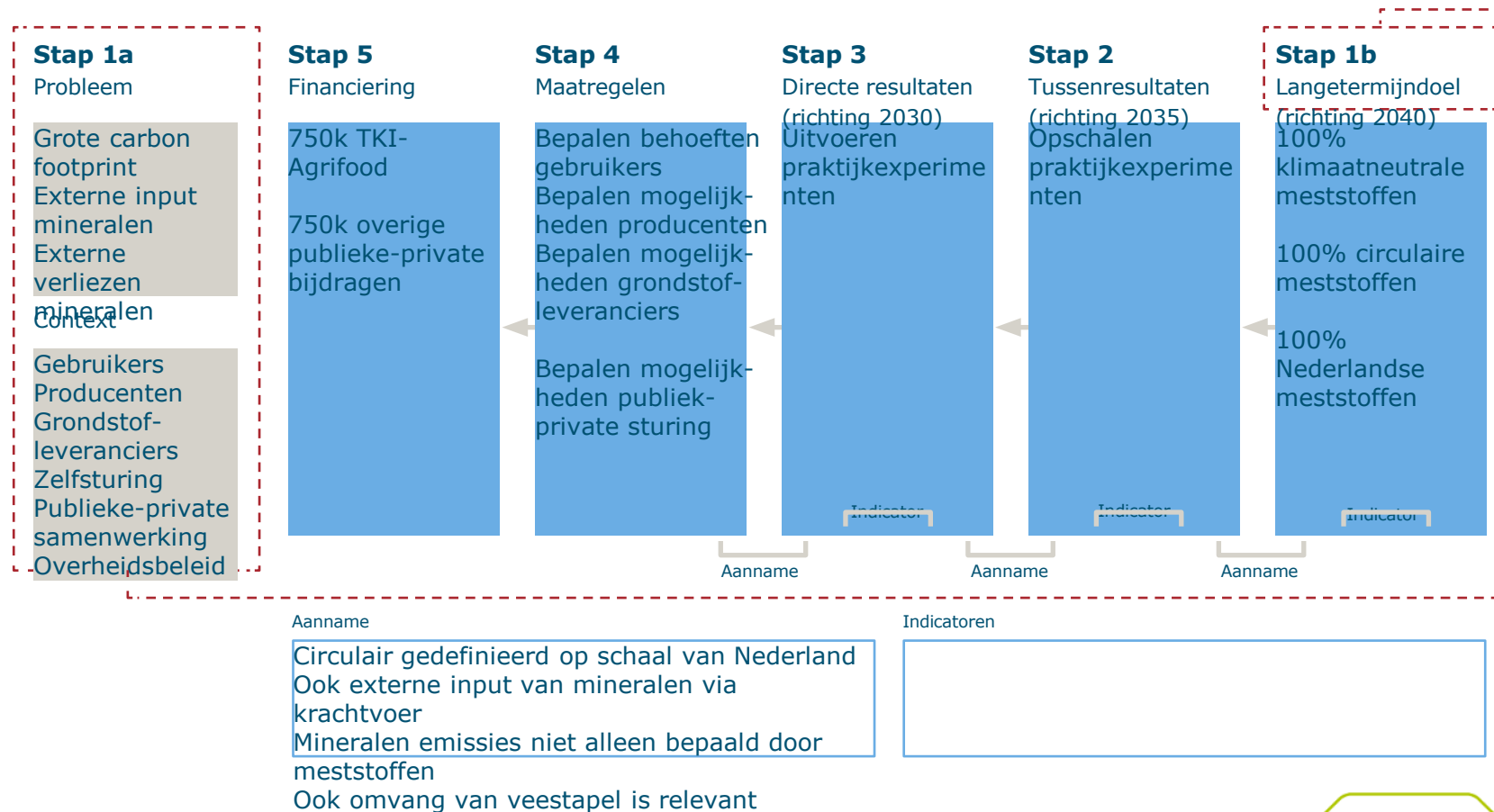
Vragen

- Welke grondstoffen zijn kansrijk in het licht van door gebruikers gewenste vorm en samenstelling van meststoffen?
- Hoe verhouden de beschikbare hoeveelheden van deze grondstoffen zich tot de behoefte aan meststoffen?
- Welke sturing op wettelijk kaders voor toelating meststoffen (inclusief toegestane grondstoffen) is mogelijk?

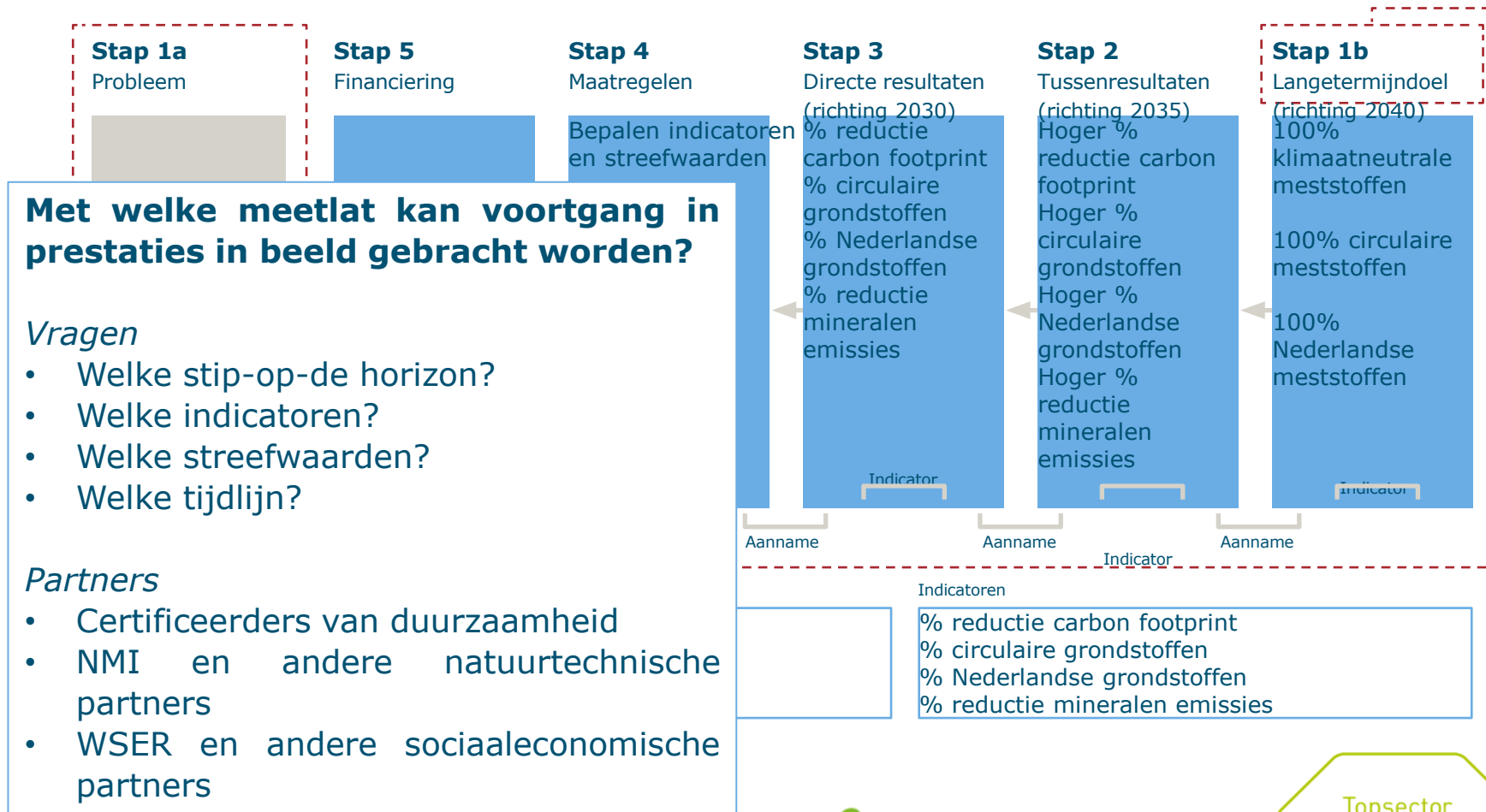
Partners

- Leveranciers van grondstoffen
- WSER en andere sociaaleconomische onderzoekers
- NMI en andere natuurtechnische onderzoekers

Interventielogica circulaire fossielvrije meststoffen

Meetlat circulaire fossielvrije meststoffen

Gezochte bijdragen aan deelprojecten

Vragen en opmerkingen

Neem over inhoudelijke, casuïstische en financiële bijdragen contact op met:

volkert.beekman@wur.nl

romke.postma@nmi-agro.nl

VERVOLGSTAPPEN

- Verslag van deze bijeenkomst
 - Geeft u toestemming voor het uitwisselen van contactgegevens?
 - Kernteam werkt voorstel uit met alle verkregen input
 - Sluitende begroting is essentieel onderdeel van voorstel
 - Commitment (in cash en/of in kind) = inspraak!
 - Deadline volledig uitgewerkt voorstel: 30 april
-
- NB rond 1 april: reguliere PPS-oproep

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Maarten Winckers

Directie Strategie, Kennis & Innovatie
email m.b.winckers@minlnv.nl
tel +31 6 52903600